

En hälsning från oss på
ABRIGO Rainha
Sílvia

December 2019

Kära vänner,

Idag nådde temperaturen 41,4% årets varmaste dag, och nu har sommaren just börjat! På förmiddagen skördade förskolebarnen sallad och morötter från våra trädgårdsland. Och sedan fick vi se också de barn som vanligtvis tveksamt brukar betrakta grönsakerna på sina tallrikar äta med entusiasm, som vi alla vet smakar egenodlade grönsaker bäst.

Det är vi snart avslutar har varit dynamiskt, framförallt genom total renovering av bostäder, och utökning av förskolans lokaler. Och omläggning av avloppssystemet, mindre glamoröst – men nu kan vi möta regntiden med tillförsikt.

Den 1 november fick vi minnas den så tragiskt omkomne Jonatan Block, vars familj och vänner engagerat sig för Abrigo. Nu bär en av Förskolans rum hans namn, Sala Jonatan Block.

Vi ser med förväntningar fram mot ett nytt verksamhetsår, vi gläder oss över att Lederne och Key Solutions beslutat att fortsätta att stödja vår verksamhet, och vi ber Dig att hjälpa oss att sprida information. Varje gåva är viktig!

I detta nummer samtalar jag med Lorryne Henke, socialassistent, 22 år.

Berätta om dig själv, Lorryne!

- Jag kommer från i delstaten Espíritu Santo, ungefär 12 timmar med buss norr om Rio de Janeiro, från en småbrukarfamilj med pommerskt ursprung.

Du tillhör alltså en av Brasiliens minoriteter?

- Ja, mina förfäder utvandrade från Pommern vid Östersjön till Brasilien 1849. De sökte sig bort frånfattigdom, missväxt och missnöje med att Preussen tagit över landet och infört en ny gudstjänst. Den brasilianska regeringen sände agenter för att locka lantarbetare att emigrera, med löften om bördig jordbruksmark och full religionsfrihet. Mindre än hälften av emigranterna kom efter otroliga umbäranden fram.

Hur lever din folkgrupp idag?

- Ganska mycket som de alltid har gjort, som småbrukare, jordlösa torpare eller jordbruksarbetare. Utbredd fattigdom, men stark sammanhållning kring familjen och kyrkan. Våra lutherska kyrkor spelar en stor roll för att hålla samman vår kultur. Vårt språk, som förbjöds under krigsåren på 1940-talet, är sedan några år åter på schemat i skolorna i de 8 kommuner som har pommersk befolkning. Men många av oss ungdomar ser ingen framtid bland våra magra jordar och söker oss till städer.

Berätta om Din utbildning!

- Vi bor i en glesbygd där det är långt mellan byarna och byskolorna erbjöd bara utbildning till sjätte klass. Därför lät de lutherska församlingarna för 60 år sedan uppföra att internatskola, för att ge pommerska barn en chans att gå i gymnasium, även lutherska familjer från andra områden kan sända sina ungdomar dit.

Vi på Abrigo har haft mycket kontakt med skolan, ADL, uttytt Associacao Diacónica Luterana, genom en lång rad volontärer – hur kom Du att studera där?

- Jag har alltid varit intresserad av musik, sjunger i kör, spelar flöjt och gitarr. Skolan inbjuder till en musikvecka varje år och jag fick möjlighet att delta, och återvände hem fast bestämd att jag ville studera där. Men det behövdes ett år av övertalning innan min mamma gav med sig. Mina föräldrar ville inte släppa mig från vår hemby.

Hur kom skolan att påverka dig?

- De flesta av oss var jordbruksungdomar och mötet med stadsungdomar blev en kulturchock. Vårt perspektiv var lantliga förhållanden, vi mötte ungdomar som inte visste att pommes frites var ett resultat av den potatis vi odlade! Efter gymnasiet fortsatte jag med en kurs med inriktning på socialtjänst men också ledarskapsutbildning.

Hur hamnade du på Abrigo?

- Jag hade hört mycket om Abrigo från kamrater som gjort frivilligarbete och en dag ringde en av mina klasskamrater och berättade att det fanns en tjänst ledig och rekommenderade mig att söka.

Nu har Du arbetat här i två och ett halvt år, vad är dina arbetsuppgifter?

- Jag arbetar som studievägledare, och hjälper de kvinnor som bor på Abrigo och de ungdomar som är knutna till Abrigos ungdomsarbete att finna yrkeskurser, och följa de studerande under kurstiden, ge läxstöd, och hjälpa dem att söka jobb. Vi har ett nära och mycket givande samarbete med en norsk organisation som heter Dream Learn Work, som finansierar yrkesutbildande kurser. Och så är jag en av ledarna för vårt verkligt spännande ungdomsarbete.

Kan Du ge några exempel på utbildningsområden?

- Just nu har vi flera som studerar administration på olika nivåer, det finns en efterfrågan på arbetsmarknaden, andra går kurser för restaurang och storkök, sjukvård och tekniska kurser.

Du var bara 18 år när du började arbeta här, hur kändes det?

- Jag kom från en fattig, men skyddad miljö. Den första kvinnan jag lärde känna här var yngre än jag, hade två barn och var på flykt från en man som misshandlat henne. Plötsligt insåg jag att fattigdom har många ansikten, och hur privilegierad jag själv var.

Hur ser du på Abrigos arbete?

- Abrigo skiljer sig från andra institutioner genom sin öppenhet, sin transparens, och sin positiva syn på dem som söker hjälp. Här frågar man inte efter vad människor inte kan, utan hur de kan medverka till att saker förändras

Berätta något som jag inte vet!

- I går träffade jag Andrea, en av de kvinnor som bott på Abrigo. Du kommer ihåg hur hon lyckades bryta upp från en våldsam relation och skaffa sig en utbildning? Nu berättade hon, att hon just fått examen som teckenspråklärare och fått jobb på en skola för hörselskadade. Det sådant som imponerar med Abrigo och kvinnorna här – man får vara del av att finna nya vägar, nya möjligheter och kraft att inte ge upp. Det påverkar och utvecklar också oss anställda.

Nyheter från Abrigo!

Utnyttja avdragsrätten!

Om det belopp som du skänkt till Abrigo sedan 1 juli 2019 överstiger 2000 kronor omfattas du av den återinförda avdragsrätten. Det enda du behöver göra är att meddela oss ditt personnummer via info@abrigo.se Vi informerar vi skatteverket. I deklarationsblanketten för 2020 är avdraget redan genomfört!

Insamlingsstiftelsens hemsida är uppdaterad!

Via hemsidan kan Du själv skriva ut minnesblad och födelsedagshälsningar. Välkommen att besöka oss på samma adress som tidigare, www.abrigo.se!

I det bifogade bladet kan du ta del av ännu en livsskildring, "Vi kallade henne Isabel"!

Abrigos arbete stöds av:

Insamlingsstiftelsen för Abrigo Rainha Silvia

Plusgiro 90 40 45 - 2 | Bankgiro 904 - 0452 | Swish 90 40 452
Facebook: facebook.com/AbrigoRainhaSilvia | Hemsida: www.abrigo.se
E-post: info@abrigo.se | Telefon: 0769-03 60 23

Vi kallade henne Isabel

Vi kallade henne Isabel och det var av en ren tillfällighet. Hon kom en het sommardag i februari 1991, samma dag som Abrigo haft besök av en brasiliansk prinsessa, Isabel av Orléans och Braganza. Därför kallade vi vår andra besökare den dagen för Isabel. Hennes namn skulle vi aldrig få veta.

I samma stund som prinsessans bil lämnade Abrigo, hade en polisbil kört in på gårdsplanen. I baksätet satt en flicka. ”Vi har ett problem här” sa den ene polisen och nickade mot flickan. ”Folk kontaktade oss och berättade att det satt en övergiven flicka på trappan vid busstationen. Hon hade suttit där sedan gryningen när busslinjerna mot Paraíba och Rondônia passerar. Det är något fel på henne.” ”Hon kan inte prata” förklarade hans kollega ”Dövstum” ”Ja, hur som helst, så kunde hon ju hon inte bli sittande där, så vi undrar om ni kan ta hand om henne över natten? Så får vi hitta en annan lösning i morgon.” Jag nickade, fullt medveten om att det inte skulle finnas någon annan lösning i morgon, eller någon annan dag om vi inte själva tog tag i saken.

Flickan steg nu ur bilen och närmade sig för att hälsa, mer undrande än rädd. Det var svårt att bedöma hennes ålder, men jag tror att hon var mellan nio och elva år. Hon var mycket mager, och hennes kläder var slitna, men överraskande rena.

Vi visade henne det rum som hon skulle dela med en av kvinnorna, och var hon kunde duscha och gav henne en tvål och en handduk. Säng och dusch var inte främmande för henne, och vi kunde genast dra slutsatsen att var hon än kom från, så var det inte från ett liv som gatubarn utan från något som hade kunnat kallas ett hem. De närmaste dagarna skulle bekräfta det. ”Hon städar och tvättar på samma sätt som min mormor gjorde!” berättade en av kvinnorna, som vuxit upp i en avlägsen glesbygdsby. Och vi lade märke till att hon inte var van att äta med kniv och gaffel, utan med sked, så som enkelt lantarbetarfolk gör.

Men vem var hon, och hur hade hon kommit till vårt samhälle? Vi ringde en lärare som hade erfarenhet av arbeta bland döva. Läraren kunde snabbt konstatera att flickan inte förstod teckenspråk, och inte heller kunde läsa och skriva. Vi visade henne bilder på stränder och hav och berg, men de enda hon reagerade på var bilder med gräs och buskar, ett landskap som hade kunnat vara från var som helst i det oändliga Brasilien.

Abrigo lät sända ut ett meddelande om den upphittade flickan till landets polisdistrikt. Och nog fanns de uppgifter om försvunna flickor i registren, men inga som passade in på flickan vi gett namnet Isabel.

Hon blev snabbt en del av arbetet, och fanns alltid till hands i köket, i trädgården, och när det skulle tvättas och städas. Inom några dagar tänkte våra boende inte längre på att Isabel inte hörde, de fann på sitt eget språk att visa hur saker skulle göras, och själv hade Isabel en stor förmåga att förstå och läsa av kroppsspråk.

Men det vi mest kom att tala om var hur Isabel spred harmoni. Där hon passerade upphörde grälen, bråk och motsättningar kom av sig. Det låter sentimentalt och slitet, men det är så vi minns henne, som någon som spred ljus där hon gick fram.

Vi sökte plats för henne i en skola för dövstumma, och fick ett positivt besked. Hon skulle få börja nästa termin. Under tiden hade Isabel fått ett skrivhäfte och börjat teckna. Kanske vi här skulle få en antydning om varifrån hon kom?

Några dagar före påsk kom hon och visade mig en teckning. Där fanns ett litet hus, ett sådant med fönsterluckor istället för glasrutor, och framför huset hade hon ritat en kvinna, en gammal tant.

Jag bar med mig den där bilden i mina tankar när jag for hem, och jag förstod att vi kommit ett steg framåt i vårt sökande efter en förklaring. Troligen hade Isabel växt upp hos någon äldre kvinna, som tagit hand om henne när hennes mamma inte kunde eller ville – ett dövstumt barn, eller ett med andra handikapp, kan fortfarande behandlas som föraktat och oönskat i det brasilianska samhället.

Mina tankar gick vidare; Isabelle hade haft sin trygghet och uppfostran hos den gamla, hjälpt till i hemarbetet och fått mat och kläder. Naturligtvis hade ingen ens tänkt på att sända henne till byskolan, hon kunde ju inte höra. Och sedan? Jag tror att den gamla hade dött, och så fanns de inte längre någon som behövde flickans tjänster, hon förvandlade från sällskap och hjälp till en börda för grannar och släktingar, någon man ville bli av med. Och kanske var det då, som man kommit att tänka på att någon i byn skulle flytta från det fattiga och avlägsna nordöstra Brasilien ner mot Rio eller Sao Paulo och kunde ta henne med sig och släppa av henne i någon stad där bussen gjorde uppehåll. Möjligen intalade man sig, att man rent av gjorde en god gärning, och att någon skulle förbarma sig över henne. Och under alla förhållanden befriade man sig från ett problem.

Jag beslöt mig för att genast efter påsken sätta mig ner med Isabell och fortsätta att rita tillsammans med henne och kanske lösa hennes gåta.

Men först var det påskafton, och till det brasilianska påskfirandet hör att de vuxna gömmer små chokladägg inslagna i färggrant papper, sedan släpps barnen ut att leta påskägg under stort jubel. Så gjorde vi självklart också på Abrigo.

När gonggongen på kvällen kallade till kvällsmat saknades Isabell. Kvinnor och barn gav sig ut att leta, och plötsligt hördes ett barn ropa från området uppe vid apelsinträden ”Jag har hittat henne! Hon sover.”

Men Isabel sov inte, hon var medvetslös och fördes till sjukhuset, då ännu en enkel sjukstuga. Prover togs och sändes till analys. Och Isabel vaknade ur medvetslösheten, först rädd men sedan log hon när hon såg att en av de anställda från Abrigo satt vid hennes säng. Och så fortsatte det under de närmaste fem dyggen, Isabel pendlade mellan sömn, medvetslöshet och vakna stunder. De kvinnor som då bodde på Abrigo turades om med våra anställda att vaka vid hennes säng, dag och natt. Varje gång hon var vaken log hon, och ville att man höll henne i handen. Det var en märklig stämning på Abrigo den veckan. Vi tyckte alla att vi fick vara del av något stort och viktigt, något som påverkade och förändrade oss, och som några av oss har burit med oss genom åren.

Provsvaren avslöjade en ovanlig form av diabetes. Men då var Isabel död. Kvinnan som satt vid hennes sida berättade att det gått så hastigt, som när man blåser ut ett ljus. Hon hade öppnat sina ögon, och lett sitt leende och dött.

Hennes kropp fördes till Abrigo och kvinnorna enades om att de själva ville tvätta och svepa henne, lägga henne i en kista, och hålla den vaka som föregår en brasiliansk begravning. Följande dag bar vi hennes kista till begravningsplatsen alldeles i närheten av Abrigo och där höll vi också en begravningsgudstjänst. När jag stod inför kistan kom det för mig så överväldigande starkt: Isabel skall inte bli glömd. Vi skall i hennes namn

bygga en förskola för barn från kåkstäder, där de får känna trygghet och får dem att känna sig värdefulla och älskade.

Efteråt sa någon: Tänk att flickan skulle behöva dö när hon till sist kommit till människor som ville henne väl och kom att älska henne. Jag svarade: Jag ser det istället så, att hon som i livet varit önskad och bortstött skulle få sluta sitt korta liv bland människor som älskade henne, som saknar henne, som minns hennes leende och ser henne som en förebild som ger oss kraft i våra vardagar och inspiration i vårt arbete. Jag har ett suddigt foto, ett en enda, på Isabel. Jag tänker på henne ofta, och gläds över förskolan som bär hennes namn.

Sommaren 2017 avled en 6-årig svensk pojke genom en olycka. Till skillnad från Isabel var han ett efterlängtat och oändligt älskat barn. I likhet med Isabel uppfattades han som en ljusgestalt av sin familj och bland sina kamrater. Fredagen de 1 november blev en av Förskolans salar uppkallad efter Jonatan. Hans föräldrar och syskon har gemensamt tillverkat den vackra skylten, och elva av hans släktingar var närvarande när den sattes på plats.

Så möts här de två, Isabel och Jonatan, den önskade och den oändligt älskade, som båda lämnar oss minnen av ljus, och som förvandlar vår trötthet, likgiltighet eller uppgivenhet till kraft och skapande, till välsignelse för andra.

Stefan Martinsson – som ändrat namn och några personuppgifter